

Slovensko slovstvo.

* „*Prirodopisje za ljudske šole*“, se zove knjižica, ki je ravnokar na svetlo prišla in jo je spisal France Govekar, nadučitelj.

Mično delce obsega na 120 stranéh z vprašanji in odgovori vse tri dele prirodopisja (živali, rastline in rudnine) v prav umevni pisavi za šolsko mladež. Cena jej je le 20 krajc. Dobiva se pri J. Giontini-ju v Ljubljani, pa tudi pri izdajatelju na Igu poleg Ljubljane (P. Brunnendorf). Učitelji, sezite po njej! Zdaj ne velja več izgovor, da nimamo prirodopisne knjige za naše šole!

Dopisi.

Iz Prage. (Občni zbor „*Slavije*“, vzajemno-zavarovalne banke.) (Konec.) — Vzroke sijajnega vspeha „*Slavije*“ pripisuje odbor velikej previdnosti, s katero so se sprejemali družabniki, točnemu plačevanju škod, pri ljubljenim in poštenim zastopnikom, konečno marljivemu prizadetju pridobiti si kolikor mogoče vzorne uradnike. Drug vzrok tega vspeha je tudi narodni duh, s katerim je „*Slavija*“ skoz in skoz navdihnjena, kakor tudi vpotrebovanje od družabnikov darovanih denarjev za čisto narodna podvzeta, posebno ker vklada „*Slavija*“ vse svoje denarje pri „živnostenskej (obrtniškej) banki“, da bi se s tem pomagalo slovanskim obrtnikom in trgovcem.

Iz poročila pregledovalcev računa posnemamo, da zavarovalna zaloga živ. oddelkov znaša 81.889 gold. 43 kr. zakladna zaloga 19.870 gold. 85 kr. in penzijsna zaloga 3974 gold. 16 kr. Vsi stroški so bili popolno in pravilno odšteti in le čisti dobiček oznanjen. — V posebno zalogo škod za leto 1871. se je vložilo 10.000 gold. Čisti dobiček v živ. oddelkih znaša za leto 1869. in 1870. vsega vkup 74.103 gold. 77 kr., kateri je lastnina družabnikov samih. — V oddelku za zavarovanje proti škodam ognja je znašala zavarovalnina 308.284 gold. 70 kr., od ktere se je 242.438 gold. 18 kr. za prihodnja leta položilo v rezervo in 3174 gold. 88 kr. v posebno zalogo. Škod je „*Slavija*“ izplačala na vlastni račun 10.587 gold. 59 kr., gospodarski stroški so znašali 17.697 gold. 73 kr., in vendar obnaša kljub temu čisti dobiček pri enoletnem delovanju 4382 gold. 88 kr.

Po branji tega letnega sporočila zakliče skupščina predsedniku, odboru in ravnateljstvu gromovito: Slava! Potem se čitajo pravila zarad zmen v nekterih člankih, s katerimi zbor popolnoma soglaša v jednoglasno odobrava. Odbor se je pooblastil k izpeljanju teh zmen in drugih potrebnih korakov brez sklicav posebnega občnega zbora.

Potem se je začelo voliti. V širji odbor so bili zopet izvoljeni: gg. Oliva, Šafy, Vávra in Novák; za namestnike: gg. pražki župan Ditrih, korar Bradáč in baron Villani; za pregledovalce računov: prof. Pokorný, Urban in Cink; za namestnike: Otto in Urbánek; za pomirjevalne sodnike: gg. F. Šimáček in V. Náprstek; za častne družabnike: grof Otakar Črnin, grof Ivan Harrach in knez Karol Schwarzenberg. — K koncu se je še sklenilo, da se ima pregledovalcem računa za njihov trud dati nagrada.

Sedaj je sledilo izžrebanje onih občin, med ktere se razdelé prispevki po 500 gold. za gasilno pripravo ali popravljanje poslopij. Izsrečkane bile so občine: 1) na Českem: Švihov pri Klatoveh, Besenice pri Trgovih Svinjeh in Vamberk pri Rihnovu; — 2) na Moravskem: Čehi pri Plumlovú in Hutisko pri Rožnovu; — 3) na Slovenskem: Osp pri Kopru v Ostri.

Število v vseh oddelkih izgotovljenih protipisov do 30. malega travna 1871. leta znaša 40.374 gold., z zavarovano istino 30 milijonov in 91.310 gold.

Iz Trsta 7. junija. D. (*Vreme prečudno.*) V petek ponoči je vstala tu silovita burja z dežjem tako, da je spremenila pomlad v zimo; v to je pripomogla tudi toča, ki se je po polnoči vsula in pokončala mnogo sadežev; največo škodo pa je napravila trti; veje so videti po tleh, z bogato prihodnjo kapljico natvezane. Včeraj, v soboto, bilo je vse v zimski obleki, in ostra burja brije še tudi danes. Enake novice slišimo tudi iz Vipave, vzlasti iz Podkrajja, Vodíc itd., kjer je sneg padel in je tudi burja trti škodovala.

Iz dolnjega Štajarja 5. junija. — Časi so jako mršavi; demoralizacije, kateri je „judovski liberalizem“ v Avstrijo vrata široko odprl, je tudi pri nas po vseh kotih. Na nemškem Štajarju se stranke tepete (glej „*Kindberg*“), in tudi na slovenskem si kažemo zobé. Slovenci se zavedajo národnosti svoje, al kratijo se jim še zmirom narodne pravice. Pruskih agentov je vse polno po Štajarskem. Ako grof Hohenwarth ne dá lojalni federalistični opoziciji, kar ona pravično zahteva, ne bode državne barke otél potona.

Iz Semiča 2. junija. A. A. — Nerađ se vtikujem v sitne dopise, kateri se že več časa iz Metlike v razne časopise pošiljajo, vendar moram odgovoriti na dopis v predzadnjih „*Novicah*“, v katerem dopisnik pripoveduje, da se je komisija pri smrti ranjkega Suhorskega župnika „surovo“ obnašala. Res se je tudi meni čudno zdelo to, da je komisija že vse pečatila, ko je župnik še komaj oči zatisnil, al kmalu potem sem se prepričal, da je bilo to jako potrebno; kaj bi bil dopisnik rekel, da komisija pride še le drugi dan? Bilo bi se jej godilo, kakor ljubljanski „*feuerwehr-i*“, ktera večidel še le doteče, ko je že vse pogorelo. Kolika škoda bi se bila že lahko napravila, ker nobenega domačega ni bilo v hiši! Mislím, da je družina sicer poštena, al komisija tega ni mógla vedeti, ker poštenost se ne kaže zmirom na čelu. Ali ni že sploh znano, kako se večidel godí, kedar kak duhoven umrje? Vsaki zagradi kar in kolikor more — zato smo pa tudi nepoklicane priče iz sobe gonili, ko smo cerkvene in ubožne denarje šteli, in iz kleti, ko smo sode pečatili, ker med tolikimi poštenimi je bil lahko tudi kak „*uzmovič*“; toraj je bilo to komisijno postopanje previdno in potrebno, ne pa surovo; saj smo videli, kako so se nekteri kakor vinske mušice okoli sodov ovijali in slišali smo tudi besede „le pijmo ga, saj ga je fara skupaj nanosila!“ V takih priložnostih se mora natančno in ostro ravnati, posebno ker dolgo časa nismo mogli oporoke najti; al od potrebne ostrosti do „surovosti“ je pa vendar še nekoliko korakov. Ako hoče dopisnik komisijne gospode imenovati, ne bo nobena sramota za-nje, ker so le svojo dolžnost storili, za katero jim morajo posebno dediči hvaležni biti. — Jako žalostno pa je, da Metličani vsak mal pezdíček zgrabijo, da netijo domačo neslogo!

Iz Krašnje 3. junija. (*Nemila spomlad; prošnja do c. k. okrajne gosposke v Kamniku.*) Na sv. Erazma dan popoldne okoli 4. ure začeli so se kot oglje črni oblaki valiti od Save proti limbarski gori. Za njimi od dalječ slišalo se je votlo pretresljivo bobnenje. Hipoma se oblaki naslonijo na goré, vrteči se o kolobaru, in vsa dolina od Brda do štajerske meje zagrnila se je v noč. Strela švigne z višine, oblaki se stresejo in reke vode lijejo na zemljo. Kjer je le kak jarek, derejo iz njega valovi v ravnino; tu odnašajo prst, kamenje in grmovje, drugod pa zasipajo njive in travnike. Najlepša trava je po celih travnikih podsuta — in tako košnja za letos končana. Kjer so le količkaj